

University of Groningen

Het Kadaster

Rijtma, Hendrik Jacob

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
1966

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Rijtma, H. J. (1966). *Het Kadaster*. Kluwer.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting

Het Nederlandse kadaster is in het begin van de vorige eeuw ingevoerd als een instelling, die voornamelijk ten doel had om als schattingsbasis te dienen voor het vaststellen van de aanslagen in de grondbelasting. In de loop der tijden heeft het kadaster zich echter meer en meer ontwikkeld tot een instelling, die in de eerste plaats dient als kenbron voor de rechtstoestand van de grond. Dit is veroorzaakt door het feit, dat tussen het kadaster en de openbare registers een steeds nauwer wordende samenhang is ontstaan en doordat het kadaster er langzamerhand vele nieuwe taken heeft bijgekregen, die buiten zijn oorspronkelijke fiscale functie liggen en die noodzakelijk maken, dat deze instelling nauwkeurig weergeeft, wie gerechtigd is tot een bepaald perceel en tot hoever zich zijn rechten uitstrekken.

De Nederlandse kadastrale wetgeving heeft zich bij deze ontwikkeling niet aangepast. Nog heden ten dage is het kadaster in ons land geregeld als ware het enkel een hulpmiddel voor de fiscus om de grondbelasting te kunnen heffen. Wel hebben de landmeters het kadaster zoveel mogelijk aan de nieuwe omstandigheden weten aan te passen, maar door de verouderde wetgeving hebben zij hiermede niet die resultaten kunnen bereiken, die zij hadden kunnen bereiken onder een moderne kadastrale wetgeving.

Om aan bovenstaande toestand een einde te maken is bij Koninklijk Besluit van augustus 1957 een Staatscommissie inzake het kadaster ingesteld. In de door haar ontworpen Kadasterwet is in de eerste plaats voorzien in de invoering van een afzonderlijke overheidsinstelling 'Rijksdienst van het kadaster', geheten, waaronder zowel de openbare registers als het kadaster zullen ressorteren. Hierdoor wil zij een einde maken aan de verouderde toestand, dat het kadaster nog steeds onder de belastingdienst valt. Bovendien zal hierdoor tussen de openbare registers en het kadaster een nog nauwere samenhang ontstaan dan tot dusverre. Daarnaast voorziet het Ontwerp Kadasterwet in een verbeterde wijze van bijhouding van de openbare registers en het kadaster en bevat het een procedure, op grond waarvan de openbare registers en het kadaster op een niet al te ingewikkelde wijze kunnen worden vernieuwd.

Naast het Ontwerp-Kadasterwet worden in het profetschrift enige wetsontwerpen besproken, die aan dit ontwerp voorafgingen, met name dat van de Staatscommissie voor Reorganisatie van de kadastrale dienst, de zgn. Studiecommissie-Hof, gepubliceerd in het Tijdschrift van Kadaster en Land-

meetkunde van augustus 1947. Tevens is een uitvoerige beschouwing gewijd aan het ontstaan, de taken en de inrichting van het hedendaagse kadaster en aan de kadastrale stelsels in Zwitserland, Duitsland, Frankrijk en België.

In het eerste hoofdstuk wordt uiteengezet, waarom het verloop der verschillende perceelgrenzen alsmede de aard en de omvang van de op die percelen rustende zakelijke rechten het beste kan worden aangegeven door middel van een kadaster. Daarnaast bevat het hoofdstuk een overzicht van de ontwikkeling van het kadaster in de Napoleontische tijd in Frankrijk en in Nederland en van de gang van zaken bij de eerste opmeting van ons land.

In het tweede hoofdstuk vindt een bespreking plaats van de hedendaagse taken van het Nederlandse kadaster op privaat- en publiekrechtelijk terrein. Van een oorspronkelijk zuiver fiscale instelling blijkt het kadaster zich te hebben ontwikkeld tot een instelling, die in de eerste plaats tot taak heeft de zakelijke rechtstoestand van de grond zo nauwkeurig mogelijk weer te geven.

Het derde en vierde hoofdstuk bevatten een verhandeling over de inrichting en de bijhouding van het hedendaagse Nederlandse kadaster; in het derde hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de verschillende kadastrale kaarten en registers en in het vierde hoofdstuk van de wijze van bijhouding van het kadaster bij levering, onteigening, erfopvolging, legaat, boedelscheiding, boedelmenging en verjaring. Ook worden de eigendomsoverdracht van een gedeeltelijk kadastraal perceel en de daarbij rijzende moeilijkheden besproken.

Het vijfde hoofdstuk is gewijd aan de vaststelling van onzekere perceelgrenzen. Achtereenvolgens worden de grensvaststelling bij een vernieuwing van het kadaster volgens de huidige hermetingsprocedure, alsmede de actie tot grensbepaling en de overeenkomst van grensregeling behandeld. Er wordt uitvoerig stilgestaan bij de verschillende pogingen om deze actie en deze overeenkomst meer aan hun doel te doen beantwoorden.

In het zesde hoofdstuk vindt men een bespreking van de gebreken van onze hedendaagse kadastrale organisatie en van de verschillende pogingen, die in de loop der tijden in het werk zijn gesteld om hierin verbetering te brengen. Hiervan moeten met name die van de Staatscommissie inzake het kadaster genoemd worden alsmede die van de reeds genoemde Staatscommissie van 1906 en van de Studiecommissie-Hof.

Vervolgens worden de verschillende gevallen behandeld waarin de kadastrale registers onnauwkeurigheden vertonen doordat zij iemand als gerechtigd tot een bepaald perceel aanwijzen, die daarop in feite geen enkel recht kan doen gelden of doordat de kadastrale plans het verloop van een perceelgrens onjuist weergeven, alsmede van de pogingen, met name die van bovengenoemde commissies, om hierin verbetering te brengen.

Achtereenvolgens komen ter sprake:

A. De onjuistheden in de bestaande kadastrale plans en de wijze, waarop de Staatscommissie van 1906, de Studiecommissie-Hof en de Staatscommissie

inzake het Kadaster verbetering trachtten te brengen in de procedure tot vernieuwing van onnauwkeurig geworden gedeelten van het kadaster.

B. De gebreken in de tegenwoordige wijze van bijhouden van de kadastrale registers, waarbij speciaal aandacht wordt besteed aan de verbetering van de bijhouding van de openbare registers – de voornaamste bron van gegevens voor het kadaster — zoals die wordt voorgesteld door de Staatscommissie inzake het kadaster en de samenstellers van het Ontwerp B.W.

C. De vergissingen bij het specificeren van percelen in de transportakte, te weten het gebruik van een perceelomschrijving, die afwijkt van de in de akte van eigendomsoverdracht opgenomen kadastrale aanduiding en het opnemen van een grensomschrijving, die gedeeltelijk of in het geheel niet overeenkomt met de betrokken kadastrale grens.

D. De moeilijkheden die zich kunnen voordoen bij de overdracht van een gedeeltelijk kadastraal perceel en de wijze, waarop hierin verbetering kan worden gebracht.

Verder bevat het zesde hoofdstuk nog een uiteenzetting van de wijze, waarop verbetering kan worden gebracht in de thans bestaande kadastrale beroepsprocedure en worden hierin de bezwaren, die van sommige zijden zijn gerezen tegen de invoering van een nieuwe kadastrale wetgeving zoals door de Studiecommissie-Hof en de Staatscommissie inzake het kadaster voorgesteld en die voornamelijk berusten op de vrees, dat de openbare registers tot een klapper op het kadaster zullen worden gedegradeerd, ontzenuwd.

Hoofdstuk VII bevat tenslotte een overzicht van de stelsels van publikatie in de verschillende Westeuropese landen en de invloed, die van deze stelsels uitgaat op de aldaar bestaande kadasters. Achtereenvolgens worden de stelsels van publikatie en de rechtspositie van het kadaster in Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Elzas-Lotharingen en België besproken.